

RECULL D'APORTACIONS

GESTIÓ COMUNITÀRIA I AUTOGESTIÓ: COMPARTINT REALITATS I PROJECTES

TEXT: JORDI OLIVERAS

IL·LUSTRACIONS: PEDRO STRUKELJ

DIJOUS 30 DE SETEMBRE DE 2021

7È ANIVERSARI

ATENEU L'HARMONIA

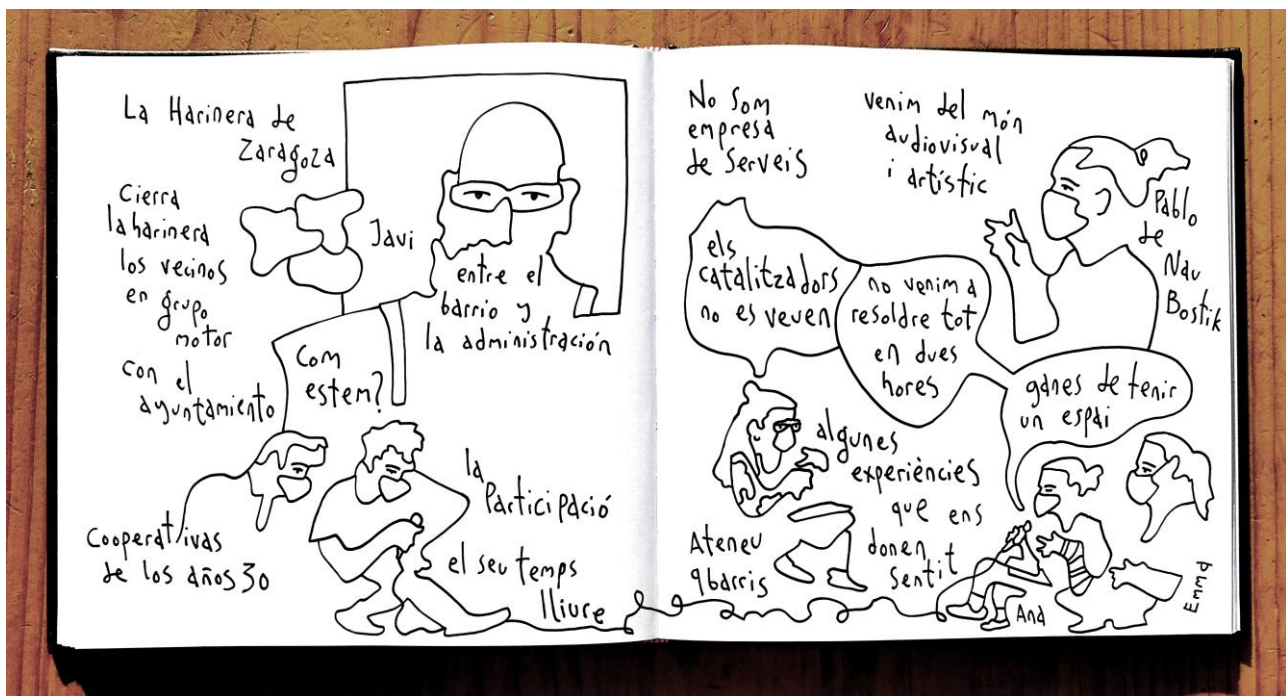

La trobada comença amb un ambient suaument alegre pel fet de trobar-nos més de vint-i-cinc persones d'espais ben diferents per parlar de **gestió comunitària**. Encara sobrevola l'ambient pandèmic, i en aquestes circumstàncies el valor de coincidir físicament és palès i agraït per tothom. A més, estem celebrant el **7è aniversari de l'Ateneu L'Harmonia**, un espai ben viu, i que des de fa temps pren interessants iniciatives per afavorir l'articulació d'espais culturals amb plantejaments compartits.

En concret a la trobada coincideixen persones de l'Ateneu Popular de 9Barris, el Sortidor del Poble-sec, el Teatre Arnau, el Casal Independentista de Sant Andreu – El Noi Baliarda, La Troca de Sants, la Lleialtat Santsenca, la Nau Bostik, la Casa Orlandai, el Casal de Joves de Roquetes, la XES Sant Andreu, La Fàbric@ i l'Ateneu L'Harmonia. També hi ha una connexió virtual amb l'Harinera de Zaragoza durant tota la conversa.

L'Anna i l'Emma de L'Harmonia obren la conversa proposant un marc força obert pel desenvolupament de la conversa. D'una banda, ens recorden que hi ha unes preguntes que s'han avançat per facilitar la conversa, però de l'altra també assumeixen el caràcter embrionari d'aquesta trobada, i posen l'accent en què trobar-se, **conèixer-se i copsar l'ànim de cadascú ja dona valor a la reunió.**

Afectació de la pandèmia

Un dels temes que es plantegen en la primera ronda d'intervencions és la pregunta de **com ha afectat la pandèmia els espais comunitaris**. Lògicament, les implicacions que es comenten són majoritàriament negatives per la dinàmica habitual dels centres.

Una de les més contundents potser és la que expliquen des del Casal Independentista de Sant Andreu, que diuen que van haver de deixar l'espai, ja que depenien en bona part de l'afluència diària.

En altres espais, majoritàriament de titularitat pública, s'insisteix també en **l'efecte esgotador** tant sobre els equips de treball com sobre les dinàmiques de participació.

Es comenta amb preocupació la temporada sense afluència de gent pel que afecta la vida orgànica dels espais. **Treballem amb vincles**, diu el Borja de l'Ateneu Popular de 9Barris, i si aquests vincles ja són difícils de mantenir quan les persones estan afectades per problemes com la precarietat o la dificultat per accedir a l'habitatge, encara són més difícils de mantenir si, a més, es veuen afectats per la manca de presència.

L'oci és l'expressió del nostre context, i *és per això que espais com els nostres han de poder ser palanca per a transformar les condicions de vida que ens espolien el temps lliure*, diuen des de Nou Barris.

L'Aritz de la Fàbric@ sembla continuar el fil d'aquesta reflexió. **Vindran noves crisis**, diu, de recursos de subministraments... i hem d'anar pensant en quines possibilitats tindrem de mantenir

el caràcter comunitari dels espais en aquestes circumstàncies i, a la inversa, quines possibilitats ens dona això per donar respostes a les necessitats que vindran.

Desil·lusió amb l'administració.

Al llarg de la conversa es parla de la relació amb l'administració amb diferents tons, però en general com quelcom que genera decepcions. Primer, en relació amb la pandèmia, assenyalant **contradiccions** i posant en qüestió en alguns casos el tractament igual a situacions molt diferents, i en d'altres la desigualtat de tractament a favor dels més poderosos.

Des de la Nau Bostik, per exemple, el Jorge *es lamenta que en la crisi de la pandèmia les institucions hagin apostat per la política espectacle*. Ve a dir que els botellots que hi ha hagut recentment a Plaça Espanya haurien de servir de pista de les necessitats que hi ha i que la resposta està en un altre lloc. No obstant això, també apunta **que la gestió comunitària és una disputa del poder**, i que quan s'acumulin prou forces hi haurà capacitat per revertir el model "espectacular", i que la gestió comunitària hauria de tenir una incidència molt més potent.

Després pel que fa al tractament concret de molts dels projectes, el Javier del Teatre Arnau, diu que *s'ha endarrerit el projecte d'inversió a la pròxima legislatura i que s'ha reduït el pressupost de què disposen*. L'Artie, del Kasal de Joves de Roquetes diu que *durant la pandèmia es confirmen problemes que ja tenien abans, i que un de clar és la insuficiència de l'espai del Kasal*. I

el Javier de l'Harinera de Zaragoza diu que **la dificultat que tenen allà és que des del darrer canvi de govern ja no hi ha el mateix suport pel projecte.**

La Judith i en Sergio de La Troca, en canvi, celebren que han trobat un suport favorable de l'administració, amb el paper intermediari de la Lleialtat Santsenca, però també diuen que el procés per arribar a aquest acord **ha estat molt desgastant.**

L'Aleix, del Sortidor, també posa l'accent en altres aspectes conflictius de les relacions amb l'administració, com són la **burocràcia** i la pressió per participar en esdeveniments, cicles i biennals de nivell ciutat. Diu que *entren en conflicte amb les forces humanes disponibles i sovint en **contradicció amb les dinàmiques comunitàries**, que tenen uns altres temps i ordenament.*

També el Silvano, des de la XES de Sant Andreu, parla de l'excés de requisits administratius per al finançament públic i diuen que busquen la sortida en altres formes de finançar-se, amb l'ambició de no dependre d'aquests recursos.

Majoritàriament no sembla que es qüestioni del tot el vincle amb l'administració, que en la major parts dels espais presents és un fet, **però no s'accepten com a normals tantes dificultats** i s'assenyala la fatiga que suposen.

El Xavi de L'Harmonia reivindica alguns llocs als quals s'havia arribat en la relació amb l'administració abans de la pandèmia, com el **reconeixement del patrimoni ciutadà** o alguns avenços en **drets culturals** i diu que *els espais de gestió comunitària han d'insistir en aquests fronts encara que l'actual administració sembli que hi hagi perdut impuls..*

Participació.

Anant a mirar més les dinàmiques internes dels espais i projectes, **la participació es dibuixa com el gran focus d'interès**, des de diferents perspectives. D'una banda, la participació en la gestió. És normal que en espais autodefinits per la gestió col·lectiva, la implicació en aquesta dimensió sigui important. També es parla, ampliant més el focus, sobre la **diversitat** en relació amb la participació.

Hi ha un moment en què el Cristian del Kasal de Joves de Roquetes pregunta directament a la resta com s'ho fan, assumint **algunes limitacions** en la gestora del casal, pel que fa a la participació i representativitat d'aquesta. Des de l'Ateneu Popular de 9barris s'animen a agafar el guant, i després de reconèixer limitacions ("com ho fem? ho fem malament"), llançant un parell d'idees: **parlen de la necessitat d'aprendre a comunicar, a simplificar informació i fer-la**

entenedora, per facilitar implicacions; també fan referència a la necessitat de saber mirar la participació allà on es dóna, en diversos aspectes dels centres, a més d'estar pendents de les assemblees.

Molta més gent entra en aquesta interpel·lació sobre la participació. Sembla que una sortida a les dificultats per a què la participació sigui àmplia passa per no posar tota l'atenció en les assemblees. La Judith de la Troca diu que *treballen en àmbits fora del plenari en grups més petits, com el grup classe, on hi ha gent que es sent més còmoda*. També la Laura de la Lleialtat diu, sobre la dinàmica de la federació d'entitats que la coordina, *que el seu creixement en poc temps de 10 a 60 entitats ha comportat dificultats en relació a la implicació de tothom, i que els grups petits i les activitats concretes permeten diversificar les formes de participar, més enllà de l'assemblea*.

L'Aida, de l'Ateneu Popular de 9Barris, parla d'itineraris i catalitzadors. D'itineraris per parar l'atenció sobre coses que ja passen. Gent que entra i surt de l'Ateneu, i després torna a entrar, desenvolupant rols diferents en cada moment. **Sembla convidar a parar atenció a aquesta realitat, saber-la llegir i saber afavorir aquestes dinàmiques.** I aquí, d'alguna manera, entren els catalitzadors, les actuacions que afavoreixen aquestes dinàmiques (també hi ha catalitzadors negatius, avisa) aplicant la metàfora tant al rol tècnic com al paper del projecte que també hauria d'actuar catalitzant processos de vida.

La Núria, de Casa Orlandai, torna a insistir en el paper dels **vincles**. Diu que *treballem amb ells. No només vincles personals, sinó vincles amb la comunitat. És la nostra matèria primera. Són vincles diferents, uns més sòlids, altres més lleugers. Són de llarga durada, llarg recorregut. I hem vist com la pandèmia afectava aquests vincles, estan en perill.*

I hi ha intervencions que posen l'accent en anar a **buscar la gent fora del propi espai**. Coincideixen en això, per exemple, des de Harinera ZGZ, L'Harmonia i Casa Orlandai. *Hem d'anar nosaltres a tots els llocs –diu en Javi de l'Harinera-, no esperar que vinguin.* El Javier de l'Arnau diu que *han intentat simplificar el temps de comissions i assemblees i dedicar més temps dels tècnics a sortir fora, buscant gent per a coses concretes o anant a contrastar inquietuds allà on es trobin.* L'Enric d'Orlandai també parla de sortir enfora i ho fa relacionant-ho amb la pandèmia. Diu que *allà parlen d'un pla de sindèmia, que toca anar més enllà de les quatre parets, treballar en xarxa, buscar la permeabilitat i porositat, fins i tot donar la volta als usos aïllants de la tecnologia per fer-la jugar a favor de la sociabilitat.*

Participació i diversitat.

La **diversitat de persones en aquests espais de participació** també sobrevolava des del principi les inquietuds de la trobada. No només cal preguntar-se per la quantitat de persones participants, quan ens preocupem per la participació, sinó que també cal que ens preguntem per l'accessibilitat i inclusió de persones diverses.

El Francesc, autor de l'estudi "Els límits de la participació de la diversitat en la gestió comunitària" **fa un balanç no gaire optimista**. Diu que ha mirat dades sobre presència de persones migrants en diversos espais i que no són favorables. Situa les esperances de la seva recerca en les segones i terceres generacions d'aquestes migracions, confiant en què amb un millor domini de llenguatge i codis puguin accedir als espais de participació i també als espais tècnics.

Pel Casal Independentista de Sant Andreu, la qüestió de la diversitat sembla que passa principalment per l'accés a la **intergeneracionalitat**. Voldrien arribar a gent més gran, a infants, a joves. I per cadascuna d'aquestes franges hi ha diverses dificultats relacionades amb la cura de l'espai, amb els horaris i manca d'insonorització de l'espai, amb el caràcter militant de la implicació en l'espai... *La pròpia autogestió fa que no arribem a segons quines persones*, diuen.

L'Anna de L'Harmonia diu que *l'accessibilitat, diversitat i interculturalitat són temes que preocupen, i molt a l'Ateneu, i diu que busquen la relació amb entitats que els permetin arribar a la gent que normalment no arriben*. Es pregunta si pot ser que en ocasions es posi massa el focus en **qui no hi és i poc qui hi som**, que també som un subjecte polític, diu. Està bé tenir-ho en l'horitzó però **sense perdre de vista el que sí podem fer**.

En els darrers minuts de la trobada, el Sergio de la Troca fa un comentari sobre la seva sensació davant la tendència autocrítica dels espais, dient que, *com ja s'ha comentat hi ha quelcom de positiu en l'alerta permanent, però que també cal celebrar que tots els espais presents tenen un impacte molt positiu en els entorns que treballen, i que cal celebrar-ho*. L'Emma de l'Ateneu L'Harmonia, també s'hi apunta, destacant l'èxit de convocatòria d'aquesta mateixa trobada, i per un moment, sembla que hi ha un respir general afirmatiu.

ATENEU L'HARMONIA

informacio@ateneuharmonia.cat

www.ateneuharmonia.cat

[@AteneuHarmonia](https://twitter.com/AteneuHarmonia)

[/ateneu.lharmonia](https://facebook.com/ateneu.lharmonia)

[@ateneuharmonia](https://instagram.com/ateneuharmonia)

[/ateneuharmonia](https://youtube.com/ateneuharmonia)

